

Jaargang 14, nummer 3

September 2021

Sporen

Nieuwsbrief van de
Koninklijke Vlaamse Mycologische Vereniging

Boechoutse vondsten

05

09

Macbrideola

Cribraria

11

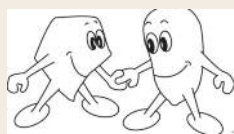

14

Mycology@ugent

Prettig gespoord

17

En de vaste rubrieken...

- Editoriaal
- Nieuwtjes uit recente tijdschriften
- Activiteitenkalenders
- Cartoon

Jg. 14, nr. 3
 September 2021

Editoriaal

NIEUWSBRIEF VAN DE KONINKLIJKE VLAAMSE MYCOLOGISCHE VERENIGING

Sporen

Geachte leden

Kijkend door de beregende vensterramen blik ik even terug op de voorbije zomermaanden. De natte juli-maand gaf een dubbel gevoel. Met de waterellende die veel materiële schade en menselijk leed tot gevolg had, voelde het onbetamelijk om als mycoloog van een regenzomer te kunnen genieten. Zo konden we bij aanvang van het zomerseizoen nog enkele mooie vondsten aantreffen maar met de overvloedige neerslag leken ook de zwammen er genoeg van te hebben.

Verder blijft het aanhoudend moleculaire resultaten regenen. Soms zijn de wijzigende genusnamen een bevestiging van de verwachtingen en zoals reeds vroeger gesuggereerd; soms zijn ze echter totaal verrassend. Gelukkig blijven de determinatiesleutels nog een hele tijd bruikbaar, maar we zullen via recente literatuur en internetpublicaties of bij het raadplegen van indexfungorum.org of mycobank.com regelmatig verrast worden met nieuw te hanteren soortnamen.

Ondertussen herademen we lichtjes met de covid-19 versoepelingen. Na de herstart van de excursies hoop ik dat ook de binnenactiviteiten zeer snel kunnen herbeginnen. We snakken er met z'n allen naar om opnieuw samen te determineren en microscopische ervaringen uit te wisselen.

Met enkele dagen mooi weer in het vooruitzicht wordt het hoopvol uitkijken naar een aangename en deugddoende herfstperiode.

Lieve Deceuninck
 voorzitter KMMV

Excursiekalender

D = dagexcursie, V = voormiddag, N = namiddag

Deelname aan een activiteit geschiedt op eigen verantwoordelijkheid.

Voor **AMK** is het uur van samenkomst steeds **9.45 uur**, tenzij anders vermeld. De aangeduide reisweg geldt bij vertrek vanuit Antwerpen. Enkel deelnemen aan de namiddagexcursie is mogelijk na afspraak met de contactpersoon.

Voor **OVMW** is het uur van samenkomst bij excursies steeds **9.30 uur**, tenzij anders vermeld.

Voor **ZWAM** is de afspraak ter plaatse telkens te **9.30 uur** (D en V) of **14.00 uur** (N).

Reeds door de afdelingen vastgelegde excursies tot eind december

zaterdag 02-10-2021 - KVMV (V)

Fondatie van Boudelo, Stekene

KVMV-excursie ingericht door OVMW. Samenkomst aan het kruispunt van de Weimarstraat en de Liniedreef. Parkeren kan in beide straten.

Opgelet, uur van samenkomst is 9.45 u.

Contact: Bernard Declercq (0472 82 72 20)

zondag 03-10-2021 - ZWAM (N)

Kouterbos te Oud-Heverlee

Vertrek om 14.00 u. op de parking (naast Frituur) langs de Maurits Noëstraat te Oud-Heverlee.

Leiding: Georges Buelens (0471 20 50 14)

zaterdag 09-10-2021 - OVMW (D)

Park van Tervuren, Tervuren

Excursie in het park van Tervuren (VM) en de bossen rond de Ganzepootvijver (NM). Samen met de paddenstoelenwerkgroepen Mycologia Zuid-West-Vlaanderen en Vlaamse Ardennen Plus. Het gaat om een dagexcursie. 's Middags nuttigen we onze picknick. Samenkomst aan de Sint-Hubertuskapel tegenover de Panquin-kazerne, bij de ingang van het park. Opgelet, betalend parkeren (carpoolen is dus aangeraden).

Contact: Mieke Verbeken (0494 75 72 02) en Peter Verstraeten (0495 23 12 01)

zaterdag 09-10-2021 - AMK (V)

Excursie in voorbereiding

Praktische informatie over deze excursie wordt later online gezet.

Vertrek om 9.45 u.

Leiding: Jean Werts en Joke De Sutter (0473 51 75 41).

zondag 10-10-2021 - ZWAM (N)

Park U.Z. en Koebos te Pellenberg

Vertrek om 14.00 u. op de parking bij kasteel "de Maurissens" Weligerveld te Pellenberg (Lubbeek). Bij het binnenrijden van het park, rechts voor het kasteel in de bocht van de weg.

Leiding: Georges Buelens (0471 20 50 14)

zaterdag 16-10-2021 - ZWAM (N)

Rodebos te Ottenburg / Sint-Agatha-Rode

Vertrek om 14.00 u. op de parking van het bos, Leuvensebaan (tgo. Groeneweg) te Ottenburg (Huldenberg). Best bereikbaar via het centrum van Sint-Agatha-Rode.

Leiding: Georges Buelens (0471 20 50 14)

zaterdag 16-10-2021 - OVMW (V)

Kasteeldomein van Hemsrode, Anzegem

Excursie samen met paddenstoelenwerkgroep Mycologia Zuid-West-Vlaanderen. Samenkomst op het domein

Kasteel Hemsrode (Hemsrode 3, Anzegem). Het is toegestaan met de wagen het domein op te rijden.

Contact: Christine Hanssens (0477 50 82 02) & Eddy Saveyn (0477 03 20 75)

zondag 17-10-2021 - ZWAM (N)

Dassenaarde te Molenstede

Vertrek om 14.00 u. op de parking Speelplein Asdonkstraat z/n te Molenstede (Diest). Dit is een Open wandeling in samenwerking met Natuurpunt Diest.

Leiding: Robert De Ceuster (0484 66 43 70)

zondag 17-10-2021 - AMK (V)

Omgeving Averbode of Tessenderlo

Praktische informatie over deze excursie wordt later online gezet.

Vertrek om 9.45 u.

Leiding : Jos Volders (0497 66 62 84)

zaterdag 23-10-2021 - OVMW (V)

Bos t' Everbeek, Everbeek-Boven (Brakel)

Afspraak aan de kerk van Everbeek-boven (Mouterij 9, Brakel).

Contact: Nathan Schoutteten (0495 11 38 16)

zaterdag 30-10-2021 - OVMW (V)

Vagevuurbossen, Wingene

Samenkomst aan het opvangcentrum van het Rode Kruis (Boskapeldreef 6, Wingene).

Contact: Mieke Verbeken (0494 75 72 02)

zondag 31-10-2021 - AMK (V)

Natuurpuntgebied "Kleiputten Terhagen" te Terhagen (Rumst)

Samenkomst om 9.45 u. aan de poort van het Natuurpuntgebied, Nieuwstraat 54 te Terhagen (Rumst). Eventuele laatkomers nemen contact op met de leiding,

Lieve Deceuninck (0475 268 167)

zondag 31-10-2021 - ZWAM (N)

Heverleebos te Vaalbeek

Vertrek om 14.00 u. bij het Gemeentehuis van Oud-Heverlee, Gemeentestraat te Vaalbeek (Oud-Heverlee).

Leiding: Georges Buelens (0471 20 50 14)

zaterdag 06-11-2021 - OVMW (V)

Burreken, Zegelsem (Brakel)

Excursie samen met Paddenstoelenwerkgroep Vlaamse Ardennen Plus. Samenkomst aan Perreveld 14, Zegelsem (Brakel).

Contact: Eddy Saveyn (0477 03 20 75)

zondag 07-11-2021 - ZWAM (N)

Mollendaalbos te Bierbeek

Vertrek om 14.00 u. op de parking bij het Mollendaalbos te Bierbeek, Sint-Joris-Weertstraat. Te bereiken via het centrum van Bierbeek en de Bevekomsestraat.

Leiding: Georges Buelens (0471 20 50 14)

zondag 07-11-2021 - AMK (V)

Dunbergbroek te Holsbeek

Vertrek om 9.45 u. aan de brug over de Winge. GPS-adres: Molenbaan 2-20, 3111 Wezemaal (Rotselaar)

Leiding: Godelieve Jacobs (0494 15 41 41)

zaterdag 13-11-2021 - OVMW (V)

Bois Joly, Ronse

Excursie in het bos Bois Joly en op het aanpalende kerkhof dat een rijke diversiteit herbergt aan graslandpaddenstoelen. Samenkomst aan de parking van het kerkhof 'Hogerlucht' in de Ommegangstraat (Ronse).

Contact: Eddy Saveyn (0477 03 20 75)

zaterdag 13-11-2021 - AMK (V)

Linkeroever te 2050 Antwerpen

De afspraakplaats wordt gekozen in functie van de excursievoorbereiding en wordt later online gezet.

Vertrek om 9.45 u.

Leiding: Hugo De Beuckeleer (0478 509 635)

zaterdag 20-11-2021 - AMK (V)

Zoerselbos te Zoersel, met etentje als seizoensafsluiting

Vertrek om 9.45 u. aan de parking van het Bezoekerscentrum (vlakbij 't Boshuisje) te Zoersel, Boshuisweg 1. Via de E34 naar Turnhout; uitrit 20-Zoersel, richting Lier-Zandhoven volgen, na 500 m rechts inslaan (Hooidonck), de aanduiding "Boshuisje" volgen, een brugje over de E34 overgaan en wat verder is de parking.

Leiding: Linda Lambreghts (0494 05 53 67)

zaterdag 27-11-2021 - OVMW (V)

Wijnendalebos, Torhout + etentje in Heuvelhof

Excursie in Wijnendalebos, samen met de Brugse Mycologische Werkgroep. Samenkomst aan de parking links van het kasteel (Oostendestraat 390, Torhout). Na de excursie gaan we voor het etentje naar brasserie Heuvelhof, om het seizoen af te sluiten.

Contact: Charlotte Pieters (0495 80 73 67)

Educatieve bijeenkomsten

Wegens de blijvende onzekerheid i.v.m. de coronapandemie en de daaruit voortvloeiende onbeschikbaarheid van de vergaderruimten zijn er nog geen educatieve bijeenkomsten op langere termijn gepland.

Volg de evolutie via onze website: www.kvmv.be

Voor de digitale determinatiesessies van AMK: zie eveneens deze website.

Grinniken met

mycologen

(Staf Persoons)

Perry
28/08/21

Boechout (Prov. Antwerpen), een dorp om te ontmoeten (1), *Leucocoprinus cepistipes* (Dikvoetplooiparasol)

Lieve Deceuninck - lieve.deceuninck@skynet.be

Boechout, stadsranddorp

De landelijke gemeente Boechout is een stadsranddorp dat, samen met verschillende randgemeenten (Mortsel, Wommelgem, Edegem, Lint, Hove...), de zuidrand van Antwerpen vormt en gelegen is ten noorden van de Nete. De gemeente profileert zich onder het motto 'Een dorp om te ontmoeten' en stelt in haar visiedocument 2030 als doel om de bebouwde omgeving te vergroenen en het groen in de ecologische landschappen te versterken. Er is nog veel groene ruimte en open gebied aanwezig op de droge tot matig zware zandleemgronden.

Binnen haar grenzen situeren zich twee beekvalleien, de Molenbeek- en de Koude Beekvallei. Natuurpunt-afdeling Land van Reyen is actief in de gemeente en beheert in 2021 meerdere percelen met een totale oppervlakte van ± 40 ha om zo de natuur volop kansen te geven.

De Molenbeek is een typische laaglandbeek die ontspringt in de gemeente en slingert van west naar oost door een vlak en wisselend, nog redelijk ongeschonden, open terrein. Daarnaast heeft de vallei een amfibieënpoel en enkele verspreide loofbossen met relictten van de weelderige voorjaarsflora die er ooit aanwezig was.

Het brongebied van de Koude Beek ligt in het landschapspark Frijthout, een groengebied tussen Hove, Boechout en Mortsel. De Koude Beek vormt vanaf de remises van Kasteel Fruithof de grens tussen Mortsel en Boechout. Hier stroomt de beek langs een mooie open ruimte genaamd het Molenveld, beter gekend als de Sfinksweide omdat daar jaarlijks het Sfinksfestival plaatsvindt. In dit gebied beheert het Actiecomité Bessemstraat al sinds 1987 de knotwilgen. Aan de linkeroever bevindt zich een poel en een hoogstamboomgaard. Langs de beek loopt een wandel- en fietspad dat aansluiting geeft op de groene long van het Fort 3 te Borsbeek.

Verder heeft de gemeente een aantal kleine parken zoals het Biesbesbos en Alexianenbos, gelegen langs de spoorweg Antwerpen-Lier, het George Van Raemdonckpark en het Heuvelhof gelegen in het centrum en park Biesenweijke.

Naast exploratie van de bovenvermelde natuurgebieden zijn een eenvoudige wandeling of fietsverplaatsing in de bebouwde kom of in agrarisch gebied al voldoende om hier en daar een kleinood aan te treffen. In dit en volgende artikels worden er enkele voorgesteld.

De tijd is wel nog niet rijp om bij de gemeentelijke diensten een voorstel in te dienen om hun slogan te wijzigen naar 'Een dorp om paddenstoelen te ontmoeten'.

Zomerse verrassing (1) met *Leucocoprinus cepistipes* (Dikvoetplooiparasol)

Op 14 augustus 2020, na een hittegolfperiode met temperaturen tot 35,9 °C, loopt er een Whatsapp-berichtje binnen van Elien Van Boeckel. De bijlage toont een foto van een groepje bleke vruchtlichamen in een terrasbloempot te Boechout. Deze mogelijk interessante vondst wordt opgehaald en microscopisch onderzocht. Kort nadien kan de determinatie in de Funbel-databank ingegeven worden als een 2e geregistreerde waarne-

ming van *Leucocoprinus cepistipes* (Dikvoetplooiparasol) (fig. 1), tevens de eerste vondst voor de provincie Antwerpen.

Bijna een jaar later, tijdens de extreem natte julimaand van 2021, worden meerdere kleine groepjes van een 5 à 10-tal exemplaren op een boerenerf aangetroffen. Een Boechoutse landbouwer verwerkt er loof- en naaldhout, afkomstig uit de omliggende omgeving, tot

Fig. 1: *Leucocoprinus cepistipes* op plantencompost (2020)

Fig. 2: *Leucocoprinus cepistipes* op houthaksel (2021)

hakselhout. In het najaar resulteert dit in een houtsnipperberg van wel enkele meters hoog, maar in het voorjaar slinkt de berg zo goed als volledig weg door de aanleg van vele paden en tuinen met de verkochte houtsnippers. Een ommetje op 14 juli 2021 langs de resten van deze stapel toont jonge exemplaren van *Gymnopus luxurians* (Compostcollybia) en ook hier vruchtlichamen van *Leucocoprinus cepistes* (Dikvoetplooiparasol) (fig. 2).

Beschrijving *Leucocoprinus cepistipes* (Sowerby) Pat. (Dikvoetplooiparasol)

Macroscopie

Hoed 25-55 mm, eerst eivormig tot parabolisch, later vlak wordend, lichtbruin, niet rood wordend bij kneu-

zing; hoedrand gegroefd; hoedoppervlak opbrekend in opgerichte schubjes op een crèmekleurige ondergrond. **Lamellen** L 60-80, vrij, wit tot crèmekleurig, niet groen verkleurend met ammonia; lamelrand recht tot zwak convex. **Steel** 40-70 × 3-4 mm; top taps toelopend; basis verbreed tot 7 mm, hol, wit-crèmekleurig, later isabelkleurig wordend; oppervlak fijnvlokkelig, met exsudatiedruppels bij jonge exemplaren; steelvoet met rhizomorfen. **Ring** membraneus, dun, gesitueerd op 1/5 van de steeltop. **Geur** fungoïd. **Smaak** niet getest. **Sporee** lichtgeel.

Microscopie (fig. 3-4)

Sporen 8,5-12,0 × 5,0-7,5 μm, gem. 9,6 × 5,9 μm; Q = 1,5-1,7(1,8), Qgem. = 1,6; N = 50; hyalien tot lichttroze,

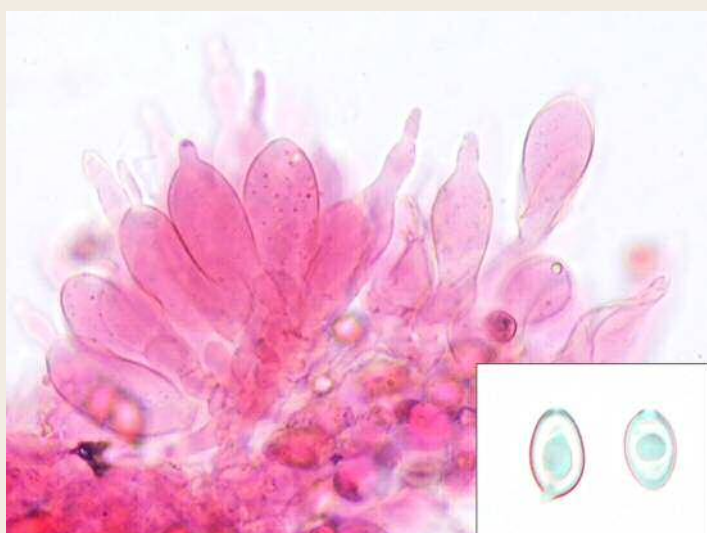

Fig. 3: cheilocystiden; inzet: sporen

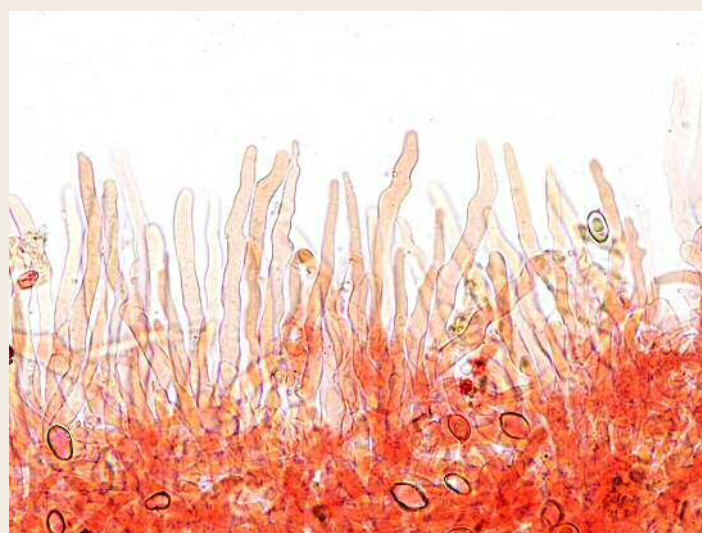

Fig. 4: trichoderme hoedbekleding

zwak amandelvormig, subellipsoïd tot subovoïd in zij-aanzicht, ovoïd in vooraanzicht, met duidelijke kiempore, dikwandig, dextrinoïd in Melzers reagens, congofiel. **Basidiën** 4-sporig, 15-29 × 6,5-13 µm, omgeven door pseudoparafysen.

Cheilocystiden 30-67 × 8,5-14,5 µm (gemeten incl. nek), clavaat, smal clavaat, fusiform met mucronate, cilindrische of moniliforme nek, soms abrupt versmalend in een smalle nek; top afgerond en vaak zwak gezwollen; inhoud soms met granulaire korrels; een steriele band vormend. **Pleurocystiden** niet waargenomen. **Hoedbekleding** trichoderm; eindcellen cilindrisch, flexueus, met top afgerond, soms verbreed en af en toe botvormig; eindcellen 55-105 × 5,0-7,5 µm. **Caulocystiden** met grootte en vorm zoals cheilocystiden. **Gespen** afwezig.

Fig. 5: *Leucocoprinus cretaceus* te Zoersel (2021)

Determinatie en bespreking

De genuskenmerken van *Leucocoprinus* (Plooiparasol) zijn de witte tot lichtgekleurde sporen, het vaak aanwezig zijn van een gegroefde hoedrandzone, de vrije lamellen, de aanwezigheid van een enkelvoudige ring, de afwezigheid van een kleurreactie bij de lamellen met ammonia, de dextrinoïde reactie van de sporen, de aanwezigheid van pseudoparafysen rond de basidiën en de afwezigheid van gespen. *Leucocoprinus cepistipes* behoort tot een groepje plooiparasolzwammen dat

op kas- en kamerplantencompost groeit, waaronder ook *L. birnbaumii* (Goudgele plooiparasol), *L. cretaceus* (Krijtwitte plooiparasol) en *L. straminellus* (Zwavelgele plooiparasol). Deze werden reeds in Vlaanderen, of dan toch in Vlaamse huiskamers, gesignaleerd. De hier behandelde soort *L. cepistipes* wordt onderscheiden door een beige tot lichtbruine hoed met opwippende schubjes. Microscopisch wordt dit gereflecteerd in cilinder- tot smal flesvormige hoedhuid-eindcellen met een lange, cilindrische nek. Nauw verwant is *L. cretaceus* met een volledig witte hoed, een wat crèmekleurig centrum en meer breed kegelvormige, vlokkige wratten (fig. 5). De hoedhuid-eindcellen van *L. cretaceus* zijn vaak H- en T-vormig vertakt of hebben een botachtig uitzicht.

De collectie van 2020 werd nagekeken door Judith De Keyser, die de determinatie bevestigde maar nog opmerkte dat de gevonden collectie van 2018 in de plantentuin te Meise een meer uitgesproken verbrede steelbasis had, waardoor de Nederlandse naam Dikvoetplooiparasolzwam beter tot zijn recht kwam.

Dat we deze van oorsprong tropische soort ook buiten kunnen aantreffen, wordt deels verklaard door klimaatopwarming, maar mogelijk ook door de warmte die vrijkomt bij de afbraak van houtsnippers. In grote houthakselbergen kan de temperatuur zelfs oplopen tot 60-65 °C. Hierdoor ontstaan gelijke omstandigheden als bij plantencompost in kassen of in een tropische omgeving.

Ecologie en voorkomen

De soort is saprotroof, groeit op de bodem van verwarmde plantenkassen, op compost van kamerplanten, maar ook buiten op houtsnippers of composthoopen en dan telkens tussen juli en begin september.

Ondanks haar opvallende verschijning met bleke vruchtlichamen blijkt uit de raadpleging van veldgidsen uit Nederland, Duitsland, Frankrijk en de Scandinavische landen het om een eerder vrij zeldzame of dan toch weinig gerapporteerde soort te gaan. In Groot-Brittannië wordt wel een toename in de rapportering vastgesteld (Kibby, 2020).

Bestudeerd materiaal

Op compost van een terrasbloempot met *Dahlia* sp., Boechout, tuin IJzerlei, 14-08-2020; IFBL C4.48.11, herb. L. Deceuninck, 4588; op houthaksel, Boechout,

Boshoek, 14-07-2021, IFBL C4.48.41, herb. L. Deceuninck 4889.

Dank aan Judith De Keyser voor de nadeterminatie en aan de nalezers van dit artikel.

Literatuur

De Lochtingen, Stadslandbouw voor iedereen: [https://lochtingen.org/2015/06/01/composthoop-met-wartewisselaar-
een-beknopte-inleiding/](https://lochtingen.org/2015/06/01/composthoop-met-wartewisselaar-
een-beknopte-inleiding/)

Gemeente Boechout | VisieOmgeving2030: [https://www.boechout.be/sites/default/files/public/gemeente/RO/
documenten/190207_VisienotaOmgeving2030_pages.pdf](https://www.boechout.be/sites/default/files/public/gemeente/RO/
documenten/190207_VisienotaOmgeving2030_pages.pdf)

Gemeente Boechout | Parken en bossen: [https://www.boechout.be/wonen-milieu-mobiliteit/milieu/groen/parken-
en-bossen](https://www.boechout.be/wonen-milieu-mobiliteit/milieu/groen/parken-
en-bossen)

Geopunt Vlaanderen: <https://www.geopunt.be/>

Koninklijke Vlaamse Mycologische Vereniging, 2021: FUNBEL-database, Adm. E. Vandeven - [[https://www.kvmv.be/
index.php/paddenstoelen/soortenlijst/10605](https://www.kvmv.be/
index.php/paddenstoelen/soortenlijst/10605) - 14/7/2021]

Kibby, G. (2020). Mushrooms and Toadstools of Britain & Europe Volume 2. Kibby. 220 pp.

Lange, C. (2012). *Leucocoprinus* in Knudsen, H. & Vesterholt, J. (eds.) Funga Nordica. Agaricoid, boletoid, clavarioid, cyphelloid and gastroid genera. Nordsvamp, Copenhagen. 1083 pp.

Natuurpunt | Land van Reyen: <https://www.natuurpunt.be/afdelingen/natuurpunt-land-van-reyen>

Pilze Deutschland: <https://www.pilze-deutschland.de/organismen/leucocoprinus-cepistipes-sowerby-pat-1889-1>

van Ranst E. & Sys C. (2000). Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Laboratorium voor bodemkunde Gent.

Vellinga, E.C. (2001). *Leucocoprinus* in Flora Agaricina Neerlandica 5. Noordeloos M.E., Kuyper T.W. & Vellinga E.C. eds. Rotterdam: A. A. Balkema Publishers, 169 pp.

Verspreidingsatlas paddenstoelen. 14 juli 2021. <https://www.verspreidingsatlas.nl/0077050>

Verrassende vondsten kort toegelicht (13)

Elk jaar vinden we tijdens onze talrijke excursies een groot aantal nieuwe soorten voor Vlaanderen naast heel zeldzame soorten en soorten die al tientallen jaren uit onze lijsten verdwenen zijn. Deze verrassende vondsten komen zelden in beeld, soms voor een beperkt publiek op een bijzondere vondsten-avond of op de jaarlijkse mycologendag. In deze rubriek willen we deze soorten een gezicht geven via een korte beschrijving, een beknopte literatuuropgave en enkele foto's.

Macbrideola cornea - Dwergholsteeltje

Diane Thora - thoradiane@gmail.com

Vind- en standplaats

St. Annabeekvallei, Kerniel; IFBL E6.37.42; 07.05.2021.

Stukjes schors van *Sambucus nigra* (Gewone vlier) werden vanaf 24 april 2021 vochtig gehouden in een schaalpje. Deze schors werd verzameld op een hoogte van ongeveer 1,60 m. Op 7 mei 2021 verschenen hierop 16 vruchtlichamen uit de orde Stemonitales. De vruchtlichamen stonden verspreid over het substraat. Na microscopisch onderzoek leidden de bevindingen tot *Macbrideola cornea* (G. Lister & Cran) Alexop., Dwergholsteeltje.

Beschrijving

Sporocarp: bolvormige, bruine vruchtlichamen (fig. 1), kort gesteeld, 0,2-0,4 mm totale hoogte, 0,1-0,4 mm diam.

Hypothallus: vliezig, roodbruin schijfje. **Steel:** hol, aan de voet geelbruin, verder roodbruin tot bijna zwart ogend en dunner wordend aan de top. **Peridium:** vlug verdwijnend, een kraagje nalatend om de steel. **Columella:** tot halverwege het sporangium reikend en daar splitsend in 2 hoofdtakken (fig. 2). **Capillitium:** donkerbruin en dichotoom vertakt (fig. 2); uiteinden dunner en Y-vormig (fig. 3). **Sporen:** in massa donkerbruin, in doorvallend licht grijsbruin (in water), 8-9 µm diam., versierd met verspreid staande wratjes (fig. 4).

Bespreking en ecologie

Met de hierboven genoemde kenmerken sleutelt men met de standaardwerken van Nannenga-Bremekamp (1974) en Neubert et al. (1993) vlot op *Macbrideola cornea* uit.

Dwergholsteeltje wordt beschreven als een corticole soort met een voorkeur voor bemoste stammen (Nannenga-

Fig. 1. Vruchtlichaam, 0,4 mm hoog

Fig. 2. Dichotoom vertakt capillitium

Bremekamp, 1974; Neubert et al., 1993). Twee van de zestien vruchtlichamen stonden op *Hypnum cupressiforme*, Gewoon klauwtjesmos.

Fig. 3. Y-vormige uiteinden

Fig. 4. Sporen

NMV Verspreidingsatlas vermeldt als substraat hout van naaldbomen. Nannenga-Bremekamp (1974) bespreekt door cultuur verkregen vruchtlichamen op *Taxodium distichum*, Moerascipres. Neubert et al. (1993) beschrijven *Populus* en *Salix* als voorkeurssubstraat, dit naast talrijke andere loofbomen waaronder *Sambucus*. De auteurs verwijzen naar Kriegelsteiner (1993) die de hypothese opwerpt dat *Macbrideola cornea* een soort is die gevoelig is voor luchtverontreiniging en als gevolg daarvan ontbreekt in vervuilde gebieden. Wat precies bedoeld wordt met het begrip luchtverontreiniging, is niet duidelijk. Na navraag bij Dr. Kriegelsteiner bevestigt hij per mail dat dit door hem niet specifiek onderzocht werd.

In Wallonië werd deze kleine slijmzwam respectievelijk aangetroffen op een niet nader gespecificeerd sub-

straat van *Ulmus* sp. (Durbuy, 1965, BR5020057925168, Herbarium Meise), op esdoornschors (Malonne, 1984, BR502002663559, Herbarium Meise) en op *Lavendula* sp. (Tilly, 2012, myxo.be, ML781).

Deze soort werd nog niet vermeld in de FUNBEL-database. Dwergholsteeltje is erg klein en door de bruine kleur weinig opvallend op schors. De soort kan gerekend worden tot de 40 % van de soorten die meestal waargenomen worden door ze op te kweken in vochtige kamercultuur (Novozhilov e.a., 2017).

De vondst uit Kerniel werd bijgehouden in persoonlijk herbarium; een fiche met de gedetailleerde gegevens is te raadplegen op myxo.be DTM2021036.

Met dank aan Myriam de Haan voor het nazien van de determinatie en de tekst.

Literatuur

FUNBEL-database (2020). Adm. E. Vandeven. Koninklijke Vlaamse Mycologische Vereniging (<https://kvmv.be/index.php/paddenstoelen/soortenlijst>)

Nannenga-Bremekamp, N.E. (1974). De Nederlandse Myxomyceten. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Neubert H., Nowotny W., Baumann K. (1993). Die Myxomyceten Deutschlands und des angrenzenden Alpenraumes unter besonderer Berücksichtigung Österreichs. Band 3: Stemonitales. Gomaringen, Baumann.

Novozhilov Y. K., Rollins A.W., Schnittler M. (2017). Chapter 8: Ecology and Distribution of Myxomycetes. In: Myxomycetes: Biology, Systematics, Biogeography and Ecology. (2017). Edited by Steven L. Stephenson and Carlos Rojas. Academic Press. Amsterdam (The Netherlands) and New York: Elsevier.

<https://sites.google.com/plantentuinmeise.be/myxo-be>

<https://www.plantentuinmeise.be/nl/pQ6YgCL/herbarium>

www.nomen.eumycetozoa.com

www.verspreidingsatlas.nl/paddenstoelen

Cribraria mirabilis - Prachtlantaarntje

Diane Thora - thoradiane@gmail.com

Stand- en vindplaats

Natuurgebied Kiewit, gelegen te Kiewit (Hasselt) grenst aan de Hasseltse poort van het Provinciedomein Bokrijk (Genk). Delen van het bos bieden een wat troosteloze aanblik door de grote hoeveelheid dode sparren. De door Letterzetter (*Ips typographus*) aangetaste fijnsparren (*Picea abies*) vormen echter een gunstige groeiplek voor paddenstoelen en myxomyceten. Op 8 juli 2021 trokken oker- tot zandkleurige vruchtlichamen van een slijmzwam de aandacht. Een stukje vermolmd sparrenhout met vruchtlichamen erop, werd meegenomen voor determinatie. Na microscopisch onderzoek bleek het te gaan om vruchtlichamen van *Cribraria argillacea* (Pers.) Pers. (Zandkleurig lantaarntje). Verspreid stonden er een tiental minder opvallende, purperbruine lantaarntjes tussen. Het nodige opzoekingswerk leidde tot de determinatie van *Cribraria mirabilis* (Rostaf.) Masee (Prachtlantaarntje). Dit betekende een eerste geregistreerde vondst voor de provincie Limburg. Beide soorten bevonden zich onderaan op een liggende, vermolmdde stam.

Beschrijving

Macroscopie

Macroscopisch vallen de kleine vruchtlichaampjes op de stam nauwelijks op door hun roodbruine tot purperbruine kleur en geringe hoogte (fig. 1, 2). De vindplaats onderaan

de stam, dicht tegen de bosbodem, bemoeilijkt de zichtbaarheid nog meer. De sporocarpen zijn donker roodbruin tot zwart gesteeld met een totale hoogte tot 2 mm. Ze zijn (bijna) bolvormig met een diameter van 0,5 - 1 mm en roodbruin met paarse tint. De donkere, roodbruine stelen worden bij de overgang naar de sporocarp dun, waardoor ze knikken door het gewicht van de sporocarp. Deze stelen zijn gegroefd en vaak gekronkeld en door elkaar gedraaid. Het glanzende peridium verdwijnt en na het loslaten van de sporen rest een kleine, glanzende peridiumkom en een peridiumnet bestaande uit ribben die bovenaan overgaan in een netwerk, zonder de aanwezigheid van verdikte knopen.

Microscopie

Het peridiumnet wordt gekenmerkt door de 20-30 verdikte ribben die aan één zijde bedekt zijn met paarse dictydinekorrels. Dit zijn microscopische, meestal bolvormige korrels die enkel voorkomen bij de genera *Cribraria*, *Dictydium* en *Lindbladia*. De ribben vertrekken aan de basis van de sporocarp, om ongeveer halverwege

Fig. 1. Vruchtlichaam van *Cribraria mirabilis*

Fig. 2. 1 vierkantje = 1 mm²

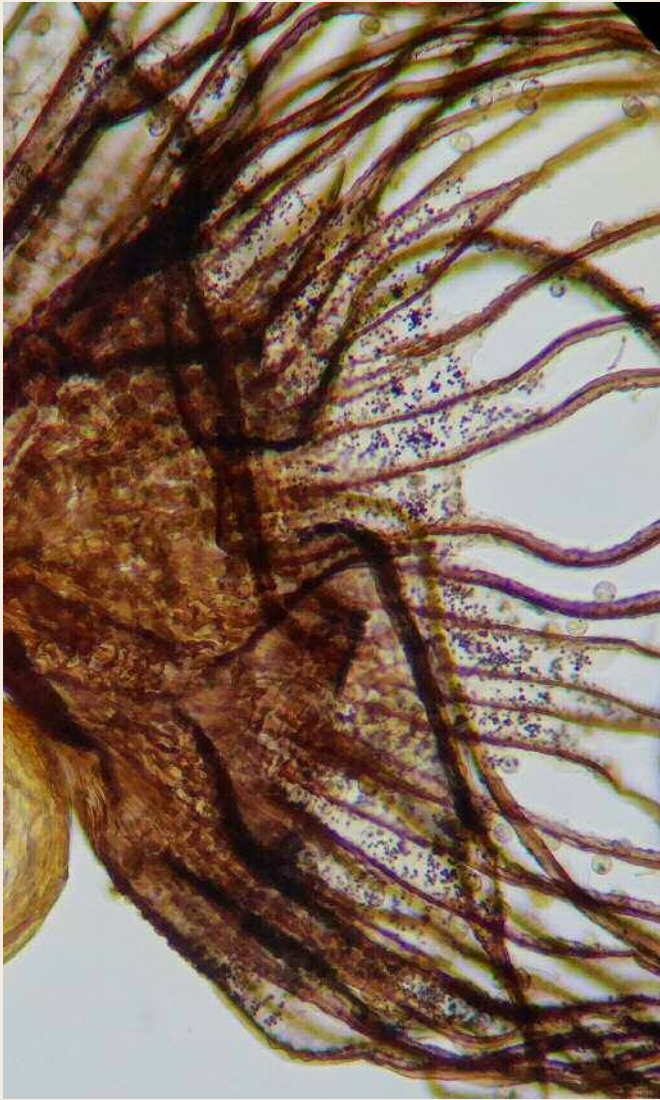

Fig. 3. Peridiumkom met dictydinekorrels

over te gaan in een onregelmatig net. De hoofdribben zijn daar verbonden door een secundair netwerk van hyaliene draden (fig. 4, 6). De kleine peridiumkom of basale schijf (fig. 3) is glanzend en be-

Fig. 5. Sporen met dictydinekorrels

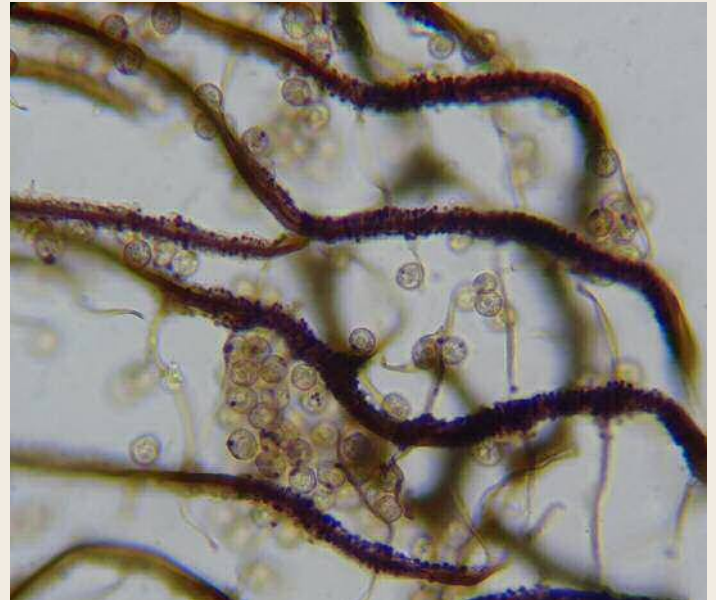

Fig. 4. Secundair net van hyaliene draden

strooid met paarse dictydinekorrels van ongeveer $1\ \mu\text{m}$ in diameter. Ook de fijn gestekelde, ronde sporen vertonen een of meerdere korrels. De sporen meten $5,5\text{-}7\ \mu\text{m}$ in diameter en hebben in doorvallend licht een bleekrode tint (fig. 5).

Fig. 6. Peridiumnet met ribben en topnet

Determinatie

Met de hoger genoemde kenmerken sleutelt men met 'De Nederlandse myxomyceten' van Nannenga-Bremekamp (1974) vrij gemakkelijk uit op *Cribraria mirabilis*. De soort lijkt enigszins op *Cribraria cancellata* (Batsch) Nann.-Bremek. Bij dit taxon telt het peridium-net echter 40-50 ribben die tot aan de top van de sporocarp reiken, zonder in het bovenste gedeelte over te gaan in een netwerk. Deze laatste soort heeft meestal ook een langere steel.

Ecologie en voorkomen

Karhilahti e.a. (2016) vermelden wereldwijd 127 registraties verspreid over verscheidene continenten. Het taxon heeft een sterke voorkeur voor vermolmd coniferenhout. In de FUNBEL-database staat slechts één

waarneming geregistreerd uit de provincie Antwerpen in Zoerselbos Zoersel (IFBL: C5.13.00, 18-06-1994), waargenomen door Myriam de Haan. Op myxo.be rapporteert ze als substraat een liggende, vermolmdde stam van *Pinus sylvestris*. Bij deze vondst stonden de vruchtlichamen in grote groepen, alle kanten van het substraat bedekkend. Ing (1999) wijst er op dat de meerderheid van *Cribraria*-soorten weliswaar gevonden werd op coniferenhout, maar dat dit zeker geen exclusief kenmerk is. Op 15 augustus 2021 werd in Wijshagen (Oudsbergen) het Prachtlantaarntje nogmaals gevonden op een ontschorste sparrenstam, vergezeld van *Physarum album* (Knikkend kalkkopje).

Herbarium: DTM2021057; IFBL-nummer: D6.47.23.

Herbarium: DTM2021089; IFBL-nummer: C7.52.41.

Literatuur

Ing, B. (1999). The Myxomycetes of Britain and Ireland: An Identification Handbook. Richmond Publishing Co., Slough.

Nannenga-Bremekamp, N.E. (1974). De Nederlandse Myxomyceten. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Neubert H., Nowotny W., Baumann K. (1993). Die Myxomyceten Deutschlands und des angrenzenden Alpenraumes unter besonderer Berücksichtigung Österreichs. Band 1: Ceratiomyxales Echinosteliales Liceales Trichiales. Gomaringen, Baumann.

Varis, E., Karhilahti, A. & Prättälä, A. (2016). Eleven Myxomycete species new to Finland. *Karstenia* 56: 61–72.

Koninklijke Vlaamse Mycologische Vereniging, 2020: FUNBEL-database, Adm. E. Vandeven. (<https://kvmv.be/index.php/paddenstoelen/soortenlijst>)

<https://sites.google.com/plantentuinmeise.be/myxo-be>

Danny Haelewaters - danny.haelewaters@ugent.be

Danny back@ugent

Toen ik in 2011 *mijn schup afkuiste* met het indienen van mijn masterthesis, getiteld “Exploring and testing DNA extraction protocols, carrion beetle hosts and species in ‘De Kaaistoep’ (Netherlands)”, had ik er geen idee van waar het leven me zou brengen. (*Over die thesis kan ik kort zijn: ik had geen moleculaire resultaten en vond geen Laboulbeniales op kadaverkevers. Tja, soms zit het niet mee.*) Ik ging eerst uitblazen in Zuid-Frankrijk (en aldaar een

Enthousiast over paddenstoelen, verzameld op een van de Boston Harbor eilanden. Ik ben degene die de *Ganoderma* vasthoudt. DNA labo, Harvard University Herbaria.

de de verkiezingen te winnen, er was het gevaar dat buitenlandse postdocs geen visumverlengingen meer zouden krijgen, én ik had een postdoctorale onderzoeksbeurs binnengehaald van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen. De keuze was gemakkelijk: ik zou terugkeren naar België en wel naar m’n alma mater waar het allemaal was begonnen.

Mijn postdoctorale beurs heeft te maken met **hyperparasitaire zwammen**. Ik ben geïnteresseerd in een tritrofisch systeem met vleermuizen, ectoparasitaire vliegen op vleermuizen en ectoparasitaire schimmels op de vleermuisvliegen. Een complex verhaal waarover tot voor ons onderzoek bitter weinig gekend was. Zwammen van de **Laboulbeniales**-orde, in de klasse Laboulbeniomycetes, zijn microscopisch, obscuur en weinig onderzocht; ze zijn (te) lang verwaarloosd geweest door de mycologische gemeenschap. Het groepje onderzoekers dat Laboulbeniales bestudeert, focust voornamelijk op taxonomie (soortenbeschrijvingen) en ecologie (effecten op gastheren). In dit project stellen we brede vragen over diversiteit, gastheerspecificiteit, eigenschappen die parasitisme met Laboulbe-

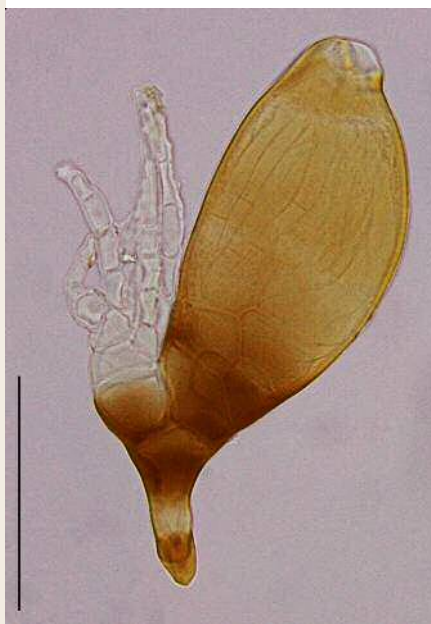

Om Laboulbeniales op vleermuisvliegen te kunnen bestuderen, moeten we eerst vleermuizen vangen. Hier ben ik aan het graaien naar een vleermuis in een net. Nationaal Park Soberanía, Panama (2017).

En dit is de vleermuis in kwestie, een *Pteronotus mesoamericanus* van de familie van de plooilipvleermuizen of Mormoopidae, met erg opzichtige (en snel bewegende) vleermuisvliegen!

niales beïnvloeden en “shifts” tussen gastheren die een rol kunnen spelen in soortenvorming. Laboulbeniales op vleermuisvliegen in de neotropen lijken meer divers in vergelijking met deze in het oostelijk halfrond. Wij trachten dit vertekend beeld op te lossen — we hypothetiseren dat er onontdekte cryptische diversiteit bestaat in Laboulbeniales uit het oostelijk halfrond. Dit betekent dat er meerdere soorten kunnen zijn, hoewel we die niet kunnen onderscheiden op basis van morfologie. Voorlopige data lijken dit ook te bevestigen. Voorts weten we reeds dat het slaap- en overwinteringsgedrag van vleermuizen een invloed heeft op parasitisme met vleermuisvliegen. We hypothetiseren dat dit gedrag ook parasitisme van vleermuisvliegen met Laboulbeniales beïnvloedt.

Diphymyces costaricensis, een nieuwe Laboulbeniales-soort die we beschreven hebben op een *Adelops* kevertje uit, de naam zegt het zelf, Costa Rica. De maatstreep is $50 \mu\text{m} = 0,05 \text{ mm}$.

Een aantal soorten Laboulbeniales op vleermuisvliegen penetreert de gastheer voor voeding en houvast; we denken dat deze soorten strikt gastheerspecifiek zijn, terwijl soorten die de gastheer niet penetreren mogelijk een breder gastheerspectrum hebben. Er zijn een aantal voorbeelden van Laboulbeniales die we bestudeerd hebben (morfometrie, DNA, ecologie), zoals *Hesperomyces virescens* (op lieveheersbeestjes) en *Arthrorhynchus eucampsipodae* (op vleermuisvliegen in het oostelijk halfrond) die de gastheer penetreren. Deze taxa blijken uit meerdere soorten te bestaan. Dat betekent dat de naam eigenlijk een verzameling is voor een groep van meerdere fylogenetische soorten, elk met een specifieke gastheer. Voor *Rickia wasmannii* (op mieren), een Laboulbeniales-soort die zich oppervlakkig vasthecht aan de gastheer, zonder penetratie, hebben we dan weer gevonden dat dit één enkele soort is met verschillende gastheren. We noemen dit de **One Host One Parasite** (1H1P) hypothese. Tijdens mijn postdoc project zullen we voortborduren op deze data.

Als doctoraatsstudent was ik heel erg geconcentreerd op mijn studies met Laboulbeniales, maar gaandeweg ben ik me breder gaan interesseren in onderbestudeerde groepen fungi in onderbestudeerde habitats. De Laboulbeniales-orde is een goed voorbeeld van zo'n groep, maar de klasse van de

Leotiomycetes is dat evenzeer. **Leotiomycetes** is een grote, erg diverse groep van ascomyceten met allerlei vormen van ascocarp — al vormen de meesten apothecia, die als schijfjes of kommetjes te zien zijn, vaak op dood hout. Leotiomycetes hebben diverse ecologische rollen—het zijn economisch belangrijke pathogenen (denk maar aan echte meeldauw enerzijds en witte-neus-syndroom anderzijds, dat miljoenen Noord-Amerikaanse vleermuizen de dood injaagt), endofyten, saproben, mycorrhizavormers, en er zijn zelfs soorten die in vliegtuigbrandstof kunnen ontwikkelen. Omdat ze zo klein zijn worden ze vaak over het hoofd gezien in het veld en hoewel ze wereldwijd gevonden worden, zijn taxonomie en systematiek voor het grootste deel bepaald door taxa uit het noordelijke halfrond. De neotropen, het gematigde zuidelijk halfrond, het hele Afrikaanse continent en Azië zijn erg “onderbemonsterd” als het aankomt op Leotiomycetes. Samen met C. Alisha Quandt van de Universiteit van Colorado Boulder heb ik een beurs gehaald van de **National Science Foundation** in de VS om Leotiomycetes te verzamelen in sommige van deze onderbestudeerde regio’s, hele genomen te sequencen van vers materiaal en op basis van deze massa aan data die we aan het verzamelen zijn een nieuwe classificatie voor de Leotiomycetes-klasse voor te stellen.

Proliferodiscus earoleucus, een bijzonder mooi zwammetje en een bijzonder mooie vondst. Slate Island, Massachusetts, Verenigde Staten.

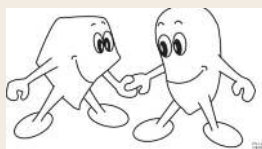

Een meer dan waarschijnlijk onbeschreven soort *Chlorosplenium*, verzameld in het Nationaal Park Cusuco in Honduras — een schatkist voor nieuwe soorten.

Ik ben altijd geïnteresseerd in kommetjeszwammen, schijfjeszwammen en ander klein grut. Stuur me gerust een email met meer informatie over je vondst, via danny.haelewaters@gmail.com. Mijn deur – alsook mailbox – staat trouwens altijd open voor opmerkingen en vragen allerhande. Tenslotte, voor meer informatie over Laboulbeniomycetes en Leotiomycetes verwijst ik graag door naar deze recente overzichtsartikelen:

- ◆ Haelewaters D, Blackwell M, Pfister DH. 2021. Laboulbeniomycetes: Intimate fungal associates of arthropods. *Annual Review of Entomology* 66: 257-276.
- ◆ Quandt CA, Haelewaters D. 2021. Phylogenetic Advances in Leotiomycetes, an Understudied Clade of Taxonomically and Ecologically Diverse Fungi. pp. 284-294. In: Zaragoza Ó (ed.) *Encyclopedia of Mycology*, Volume 1. Elsevier, Oxford.

Prettig gespoord

Red.: Lieve Deceuninck / G. Tilkin

Botrytis pseudocinerea A.S. Walker, A. Gautier, Confais, Martinho, Viaud, Lepêcheur, J. Dupont & E. Fourn. - anamorf

Gemeld: Bernard Declercq, 23-07-2021

Kenmerken : de schimmel vormt eerst grote bleekbruine vlekken op de geparasiteerde bladeren, waarna een uitvloeiende, bleek okergrijze laag zich op de bladonderzijde gaat vormen. Conidioforen uit een enkele, rechtopstaande hyfe bestaand, $600-1500 \times 15-25 \mu\text{m}$, bruin; apicaal deel met korte, hyaliene zijtakken bezet. Conidiogene cellen terminaal geïntegreerd in de takken, polyblastisch. Soms groeit de centrale hyfe verder door en vormt dan opnieuw een apicaal groepje korte takken met conidiën. Conidiën ellipsoïd tot eivormig, $10-18(21) \times 8-12,5(15) \mu\text{m}$, eencellig, dunwandig, glad, hyalien.

Voorkomen: nieuw voor België.

Onderzocht materiaal: op levend blad van *Nerium oleander*, Stekene, tuin Molenbergstraat, 16 juli 2021, IFBL C3.28.33, det. en herb. B. Declercq, 21/029 (fig. 1-4).

Commentaar: *Botrytis* (syn. teleomorf *Botryotinia*) is een geslacht van necrotrofe parasieten (d.w.z. dat ze levende cellen doden om aansluitend op dit dood weefsel verder te leven) en vormt sclerotia waarop, na overwintering, soms ook een seksuele vorm voorkomt. De soorten van dit genus kunnen specialisten zijn voor één bepaald gastheer of generalisten die op een hele reeks plantengenera voorkomen. *Botrytis cinerea* en *B. pseudocinerea* behoren tot deze laatste groep. Morfologisch is *B. pseudocinerea* van *B. cinerea* te onderscheiden door zijn iets grotere conidiën ($10-18(21) \times 8-12,5(15) \mu\text{m}$ versus $6,5-16 \times (5)6-10(12) \mu\text{m}$). Beide soorten zijn ook te onderscheiden op basis van hun resistentie voor specifieke fungicides waardoor gemengde populaties met wisselend succes bestreden worden (Plesken C. et al. 2015).

Literatuur:

Plesken C. et al. (2015). *Botrytis pseudocinerea* Is a Significant Pathogen of Several Crop Plants but Susceptible to Displacement by Fungicide-Resistant *B. cinerea* Strains. *Applied and Environmental Microbiology* 81(20): 7048–7056.

Plesken C. et al. (2021). Genetic Diversity of *Botrytis cinerea* Revealed by Multilocus Sequencing, and Identification of *B. cinerea* Populations Showing Genetic Isolation and Distinct Host Adaptation. *Front. Plant Sci.* 12: 663027.

Walker A.-S. et al. (2011). *Botrytis pseudocinerea*, a new cryptic species causing gray mold in French vineyards in sympatry with *Botrytis cinerea*. *Phytopathology* 101:1433–1445.

Fig. 1. *Botrytis pseudocinerea* - oleander met aangetast blad (foto B. Declercq)

Fig. 2. *Botrytis pseudocinerea* - kolonie op onderzijde van blad (foto B. Declercq)

Fig. 3. *Botrytis pseudocinerea* - conidioforen (foto B. Declercq)

Fig. 4. *Botrytis pseudocinerea* - conidiën (foto B. Declercq)

Septoria anemones Desmazieres

Gemeld: Marcel Heyligen, 23-05-2021

Kenmerken: pycnidia bovenzijdig, 0,1 mm, donkerbruin, veroorzaken bruinachtige, bleek gecentreerde vlekken op het blad. Conidiosporen 18,4-24,8(29,1) x 1,4-1,8 µm, gemeten in water, hyalien, 0-2 septen.

Onderzocht materiaal: op levend blad van *Anemone nemerosa*, Zonhoven, Kolveren, 21-05-2021; IFBL: D6.37.11; microdet. & herb. : Marcel Heyligen, MH2021071BR.

Literatuur:

Declercq, B. (2018). Key to genera Mycosphaerellaceae. Ined.

Ellis, M.B & Ellis, J.P. (1997). Microfungi on land plants. An Identification Handbook. The Richmond Publishing, New York. p. 307.

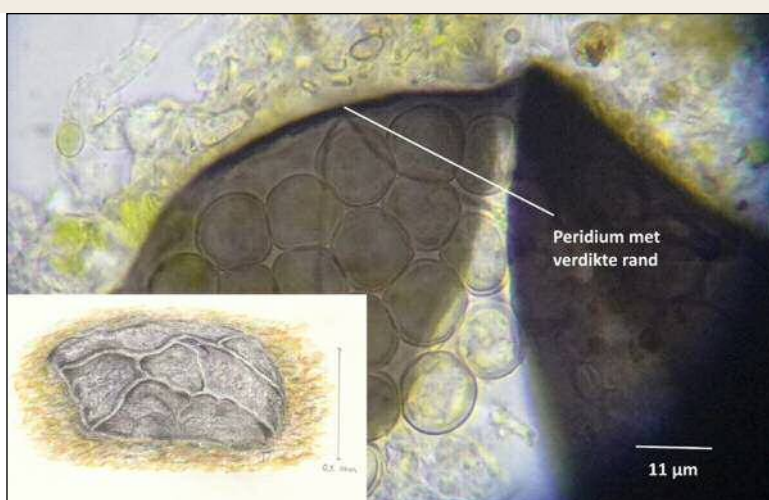
Plantparasieten van Europa (<https://bladmineerders.nl/?lang=nl>).

Licea deplanata Kowalski – Dikrandsporendoozje

Gemeld en determinatie: Diane Thora, 14 -04-2021.

Kenmerken: vruchtlichamen zittend, stevig aan het substraat gehecht 0,1-0,5 mm, plat, de kleinste nauwelijks boven substraat uitkomend, hoekig tot kussenvormig, met verheven, glanzende dikkere richels, donkergrijs tot zwart. Peridium enkel, glad, donkergrijs met paarse tint, lobben met donkere verdikte rand. Sporen in massa

bruingeel, in doorvallend licht bleekgeel met lichter gekleurde en dunnere zone, glad, 11-13 µm diam.

Onderzocht materiaal: schors *Sambucus nigra*, Zonhoven, 14/04/2021, IFBL: D6.36.24; microdet. & herb. Diane Thora, DTM2021032b. Vergezellende soort *Calomyxa metallica* (Berk.) Nieuwl.; *Perichaena vermicularis* (Schwein.) Rostaf.

Literatuur:

Kowalski, D.T. (1970). A new foliicolous species of *Licea*. *Mycologia* 62(5): 1057-1061.

Nieuwtjes uit recente tijdschriften (14-3)

Wim en Roosmarijn Veraghtert-Steeman

wim.veraghtert@gmail.com - roosmarijn.steeman@natuurpunt.be

Supplemento a Rivista di Micologia 2020 (6)

A. Miceli, N. Oppicelli en C. Papetti wijden een artikel aan giftige paddenstoelen waarbij volgende soorten onder andere aan bod komen: *Amanita phalloides*, *A. citrina*, *A. submembranacea*, *A. ovoidea*, *A. muscaria*, *Tricholoma sejunctum*, *T. saponaceum*, *Russula conso-brina* en *Volvariella gloiocephala*. M. Cecilia Magnozzi schrijft een tweede artikel over de duinpaddenstoelen van Brussa met afbeeldingen van de groeiplaatsen en volgende soorten: *Helvella juniperi*, *Tortula ruralis*, *Tulostoma brumale*, *Rhizopogon roseolus*, *Sepultariella patavina*, *Inocybe heimii*, *I. arenicola*, *Mycena erianthi-ravennae*, *Geopora arenicola*, *Psathyrella ammophila*, *Heboloma ammophilum*...

De nieuwe inzichten in de groep van *Morchella esculenta* s.l. worden uitgeklaard door N. Oppicelli en E. Campo. Hierbij worden de verschillen tussen *M. esculenta*, *M. vulgaris*, *M. dunensis* en *M. steppicola* belicht. Onder de titel "een ongelooflijke oplossing voor het voortplantingsprobleem" wordt de reproductie van het genus *Pilobolus* uit de doeken gedaan door V. Pizzelli.

E. Bizio en E. Campo keken naar fungi op grotere hoogte en brengen volgende alpiene soorten uit de Dolomieten onder de aandacht: *Agaricus porphyrocephalus*, *Amanita nivalis*, *Clitocybe bresadolana*, *Clitocybe lateritia*, *Clitocybe dryadicola*, *Mycena luteo-*

variegata, *Hemimycena ochrogaleata*... Fungi in de mediterrane maquis, gebonden aan *Pinus pinea*, worden in beeld gebracht en besproken door N. Oppicelli, E. Campo en C. Agnello.

Field Mycology 22 (1)

In portret nr. 85 worden *Lactarius fluens* en *L. blennius* behandeld door G. Kibby. Twee soorten uit het genus *Amanita* die nieuw zijn voor Groot-Brittannië, worden besproken door G. Kibby en S. Rogerson: *A. huijsmanii* en *A. alseides*. Aan het artikel is een sleutel toegevoegd om de amanieten met zilvergrijze hoed op naam te brengen. Nog een nieuwe soort voor Groot-Brittannië, *Tricholoma quercetorum*, wordt in een artikel gevat door A. Overall. Een mooie, maar zeldzame *Hygrophorus* (*H. lucorum*) werd onder de aandacht gebracht door J. Pitt. *Marasmiellus omphaliformis*, een nieuwe soort voor Groot-Brittannië, wordt uitgebreid beschreven en afgebeeld door P. Penna. Over een niet gepigmenteerde vorm van *Agaricus greuteri*, bovendien ook een nieuwe soort voor Groot-Brittannië, wordt gerapporteerd door R. Fortey. Een zeldzame aardster, *Geastrum campestre*, was voer voor een artikel van de hand van M.J. Hall en H. Speed. Een sleutel van de genera *Armillaria* en *Desarmillaria* werd gepubliceerd door G. Kibby.

Der Tintling 2021 (2)

In portret 246 wordt *Pluteus umbrosus* behandeld,

een hertenzwam die kan verwisseld worden met de op naaldhout groeiende *Pluteus atromarginatus*. Prof. Dr. Med. P. Mayser heeft het over allergische reacties veroorzaakt door paddenstoelen. In dit artikel komen soorten uit het genus *Paxillus* aan bod, maar ook *Serpula lacrymans* en *Pleurotus ostreatus* worden behandeld. In het vierde deel over paddenstoelen in Ariège worden volgende paddenstoelen in beeld gebracht door M. Wilhelm: *Hortiboletus engelii*, *Xerocomellus dryophilus*, *Aureoboletus moravicus*, *Rubroboletus lupinus*, *Imperator rhodopurpureus*, *Suillus queletii* en *Scleroderma cepa*. Twee niet alledaagse vondsten worden belicht door W. Schössler: *Entoloma sericeum* var. *cinereo-opacum* en *Arrhenia retiruga*. F. Hampe en C. Manz hebben het over een graslandpaddenstoelenexplosie tijdens de zomerzonnewende met soorten als *Entoloma asprellum*, *Hygrocybe chlorophana*, *H. spadicea*, *Camarophylloopsis schulzeri*, *Cuphophyllus roseascens*, *H. lepida*, *H. helobia*, *Neohygrocybe ingrata*, *Entoloma chalybaeum* var. *lazulinum*, *E. grisocyanum*, *E. velenovskyi* en *Boletus aestivalis*. Een artikel over aardbewonende gaatjeszwammen en stekelzwammen werd samengesteld door K. Montag met volgende soorten die aan bod komen: *Albatrellus ovinus*, *A. confluens*, *Scutigera pres-caprae*, *Boletopsis leucomelanea*, *Gyrodon lividus*, *Sarcodon squamosus*, *Hydnum repandum* en *Atractosporocybe inornata*. De leden van de sectie *Plinthogali* van het genus *Lactarius* worden onder de loep genomen door P. Stenzel met soorten als *L. azonites*, *L. fuliginosus*, *L. lignyotus*, *L. picinus*, *L. pterosporus* en *L. ruginosus*. De tweede vondst van *Gracilistibella clavulata* voor Duitsland wordt in een artikel gevat door T. Hülsewig en T. Kalveram. Portret 245 behandelt *Lachnum brevopilosum*, een soort die in de winter is te vinden op hout en lijkt op *Dasyscyphella nivea* en *L. impudicum* en *L. pubescens*.

Österreichische Zeitschrift für Pilzkunde Heft 28

W. Klofac en I. Krisai-Greilhuber bespreken *Xerocomus ferrugineus* f. *aurantiiporus*, een nieuwe vorm

met oranje buisjes uit Oostenrijk. Een nieuwe soort uit het genus *Pholiotina* met pleurocystiden wordt beschreven door A. Hausknecht en I. Krisai-Greilhuber onder de naam *P. pleurocystidiata*. Een overzicht van de nomenclaturale nieuwigheden in de Boletales wordt gebracht door W. Klofac en I. Krisai-Greilhuber. De resultaten van een kort onderzoek in een stadsrandbos in Bicol in het Oosten van de Filipijnen worden samengevat door J. J. G. Guerrero, E.N. Bañares, M.A. General en J.T. Imperial. De eerste waarnemingen van *Cercospora helianthicola* en *Septoria helianthina* op *Helianthus annuus* in Oostenrijk worden besproken door J. Votzi en G. Bedlan. Een sleutel voor het genus *Agonimia* (gelicheniseerde Ascomycota) werd opgemaakt door O. Breuss. Een nieuwe soort in het *Chalciporus piperatus*-complex kreeg de naam *C. pseudopiperatus* en wordt uitgebreid besproken door W. Klofac en I. Krisai-Greilhuber. Laatstgenoemde auteurs deden ook de herontdekking van *Gyromitra inflata*, een verborgen of fout geïnterpreteerde soort, uit de doeken. Nieuwe soorten, nieuwe waarnemingen en de eerste gesequencete gegevens van meeldauwen uit Europa met een focus op Zwitserland wordt gebracht door A. Bolay, U. Braun, S. Takamatsu, P. Clerc en M. Götz.

Bulletin de la Société Mycologique de France, Tome 134

J. Maffert publiceert een rechtzetting voor *Phallus hadriani*, een soort die in het verleden meermaals voor een andere soort werd aangezien. F. Armada brengt verslag uit van enkele ingezamelde en bestudeerde collecties van gordijnzwammen uit Frankrijk en Spanje met soorten als *C. catharinae*, *C. granadensis*, *C. lavandulochlorus*, *C. molochinus*, *C. palazonianus*, *C. sancti-felicis*, *C. selandicus*, *C. splendidior*, *C. subgracilis* en *C. violaceipes*. *Amanita submembranacea*, een soort die werd beschouwd als montaan, werd verzameld in de vlaktes van de Gironde onder eik en walnoot, door A. Sanchez.

SPOREN is een uitgave van de KVMV, de Koninklijke Vlaamse Mycologische Vereniging vzw.

Afdelingen: Antwerpse Mycologische Kring (AMK), Mycologische Werkgroep Limburg (Mycolim), Oost-Vlaamse Mycologische Werkgroep (OVMW) en Zelfstandige Werkgroep voor Amateurmycologen (ZWAM).

Voorzitter: Lieve Van Boeckel-Deceuninck

Alexander Franckstraat 235 - bus 3, 2530 Boechout - 03 455 01 27 - 0475 268 167 - lieve.deceuninck@skynet.be

Ondervoorzitter: Mieke Verbeken

Predikherenstraat 37, 8750 Wingene - 051 65 89 80 - mieke.verbeken@ugent.be

Penningmeester: Luc De Wilde

Hofstraat 21, 9140 Tielrode - luc.de.wilde2@telenet.be

Secretaris: Ronny Boeykens

Mersenhovenstraat 12, 3722 Wintershoven - 0477 395 457 - kvmv.secretaris@gmail.com

Ledenadministratie: Robert De Ceuster

Kloosterbergstraat 34, 3290 Diest - 013 33 57 96 - robert.de.ceuster@scarlet.be

Overige bestuurders:

André De Kesel, Haesaertsplaats 15, 2850 Boom - 0473 927 926 - andre.dekesel@plantentuinmeise.be

Georges Buelens, Grensstraat 56, 3271 Averbode - 0471 205 014 - georges.buelens@telenet.be

Gut Driesen-Tilkin, Kruisheideweg 32, 3520 Zonhoven - 011 72 59 24 - driesen.tilkin@gmail.com

Myriam de Haan, Leopoldstraat 20, bus 4.1, 2850 Boom - 03 888 75 14 - myriam.de.haan@skynet.be

Nathan Schoutteten, Hoogstraat 114, 9570 Lierde - 0495 11 38 16 - nathan.schoutteten@gmail.com

Roosmarijn Steeman, Bist 66, 2500 Lier - 0485 68 88 48 - roosmarijn.steeman@gmail.com

Ruben De Lange, Dorpsstraat 67, 9420 Erpe-Mere - 0479 718 464 - ruben_de_lange@hotmail.com

Wim Veraghtert, Bist 66, 2500 Lier - 0496 97 87 79 - wim.veraghtert@gmail.com

Internet: KVMV: www.kvmv.be

AMK, MYCOLYM, OVMW en ZWAM vindt u onder de rubriek "Afdelingen"

Verantwoordelijke bibliotheek:

Lucy de Nave, Jan Van Rijswijcklaan 277, 2020 Antwerpen - lucy.denave@gmail.com

Funbel

Secr.: Emile Vandeven, Kleinewinkellaan 53 bus 1, 1853 Strombeek-Bever, 02 267 74 18 - vandeven.emile@skynet.be

Lidmaatschap KVMV 2022: bedraagt 23 euro (inwonende gezinsleden zijn automatisch medelid), te storten op de rekening IBAN BE17 7370 1875 7621 (BIC-code KREDBEBB) van de Koninklijke Vlaamse Mycologische Vereniging, Universiteitsplein 1, 2610 Antwerpen. Voor leden buiten Europa bedraagt het lidmaatschap 30 euro. De eventuele bankkosten worden gedragen door de opdrachtgever. De nieuwsbrief *Sporen* (4 maal/jaar) en het blad *Sterbeekia* zijn begrepen in het lidgeld.

Sporen

Verantwoordelijke uitgever: Danny Minnebo, Kleine Molenstraat 19, 9290 Overmere

Redactieleden: Georges Buelens, Gut Tilkin, Lieve Deceuninck, Robert De Ceuster en Ruben De Lange

Eindredactie en lay-out: Danny Minnebo - 09 367 95 49 - minnebo.troch@pandora.be

Ieder lid kan publiceren in *Sporen*. **Teksten** voor volgend nummer moeten **vóór 1 november 2021** gemaaild worden naar het redactielid van zijn afdeling:

AMK	> Lieve Deceuninck	- lieve.deceuninck@skynet.be
MYCOLIM	> Gut Tilkin	- driesen.tilkin@gmail.com
OVMW	> Ruben De Lange	- ruben.delange@ugent.be
ZWAM	> Georges Buelens	- georges.buelens@telenet.be

Foto's of figuren in de tekst worden best nog eens afzonderlijk meegestuurd als beeldbestand, liefst als .jpg.

COPYRIGHT ©

Het copyright voor tekst en illustraties van de artikels berust bij de Koninklijke Vlaamse Mycologische Vereniging (KVMV). Auteurs behouden het recht om de eigen tekst en illustraties voor andere doeleinden te gebruiken. Het is niet toegestaan volledige of gedeelten van artikels of illustraties over te nemen zonder toestemming van de redactie.

ISSN 2030-367X

Inhoud

1	Editoriaal	<i>L. Deceuninck</i>
2	Excursiekalender	
4	Cartoon	<i>S. Persoons</i>
5	Boechoutse vondsten (1)	<i>L. Deceuninck</i>
9	Verrassende vondsten kort toegelicht (13)	<i>Div. - red. G. Tilkin</i>
9	<i>Macbrideola cornea</i> - Dwergholsteeltje	<i>D. Thora</i>
11	<i>Cribraria mirabilis</i> - Prachtlantaarntje	<i>D. Thora</i>
14	Mycology@ugent (5): Danny back@ugent	<i>D. Haelewaters</i>
17	Prettig gespoord	<i>Red.: L. Deceuninck / G. Tilkin</i>
19	Nieuwtjes uit recente tijdschriften	<i>R. Steeman / W. Veraghtert</i>